

Силабус навчальної дисципліни «Глобалізація і культура»

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Спеціалізація	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
Освітньо-професійна програма	Іспанська мова і література, друга іноземна мова, переклад
Статус дисципліни	Вибіркова дисципліна
Мова навчання	Українська
Семестр	II
Кількість кредитів ЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	К. філос. н., доц. Михайлова І. І., к. філос. н., доц. Солодка О. О., к. філос. н., доц. Саволайнен І. П.
Анотація навчальної дисципліни	<p>Важливим аспектом курсу є увага до проблем сучасної культури, її історичних типів, єдності і суперечливості її розвитку в контексті сучасної глобалізації. Курс покликаний сприяти виробленню у студентів цілісного уявлення про культуру як найважливішу характеристику суспільства та викликати інтерес до основних проблем сучасного глобально/локального гібридного соціуму. Зміст навчальної дисципліни розкривається в одному змістовому модулі. Модуль «Глобалізація, її природа і сучасні тенденції» розкриває наступну проблематику: дискусії про сутність глобалізації та її парадоксальність, динаміку сучасних глобалізаційних процесів в контексті взаємодії локального і глобального просторів сучасності, глобалізацію і космополітизм, світову політику та світову економіку як «світ-системні фактори» в умовах «ризиків» глобалізації.</p> <p>Чільне місце у курсі займає зміст і особливості міжкультурної критики та діалогу в глобальному світі, з урахуванням контекстів як транснаціонального громадянського суспільства, так і «міфів» глобального світу. Останнє є важливим для майбутньої професійної роботи та свідомого понятійного оформлення і практичної реалізації студентами власних ціннісних настанов і переконань, з опертям на понятійну базу курсу.</p>

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	90 год., у тому числі: лекції – 10 год. практичні – 20 год. самостійна робота – 60 год.
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	Здобувачі вищої освіти повинні <i>знати</i> основні поняття та ідеї представників сучасного дискурсу про глобалізацію; місце дискурсу про глобалізацію в системі соціогуманітарного знання; специфіку сучасного етапу розвитку глобалізації; ймовірні шляхи подолання соціальних проблем, що виникають в процесі розвитку глобалізації; особливості комунікативних процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві. <i>Вміти</i> визначати найбільш важливі соціокультурні феномени глобального світу; всебічно оцінювати тенденції та явища, що виникають в процесі розвитку глобалізації; аналізувати актуальні проблеми, що виникають в глоболокальному соціумі. <i>Володіти елементарними навичками</i> критичного мислення, спрямованого на вміння ідеологічно неупереджено і незаангажовано сприймати сучасний мережевий інформаційний соціум; використання інтелектуального потенціалу курсу для розбудови власного духовного світу та майбутнього професійного становлення; толерантного ставлення до інших світоглядних позицій, притаманним мільтикультурному глобалізованому соціуму, із врахуванням навичок міжкультурної комунікації; формування належного теоретико-методологічного кругозору для майбутньої професійної роботи та практичної реалізації власних дослідницьких інтересів.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	Мета вивчення дисципліни: надати студентам всебічне уявлення про сучасні глобалізаційні процеси з урахуванням їхньої багатомірності та неоднозначності. Важливим аспектом курсу є увага до проблем сучасної культури, її історичних типів, єдності і суперечливості її розвитку в контексті сучасної глобалізації. Курс покликаний сприяти виробленню у студентів цілісного уявлення про культуру як найважливішу характеристику суспільства та викликати інтерес до основних проблем курсу.

Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)

Курс спрямований на розвиток у студентів таких загальних компетентностей:

- ЗК1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- ЗК2.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
- ЗК3.Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК4.Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК5.Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК6.Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

- ЗК8. Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Дисципліна зорієнтована на набуття таких фахових компетентностей:

- ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.
- ФК 21. Здатність представляти результати наукового дослідження, дотримуючись правил академічної доброчесності; ефективно і компетентно брати участь в різних формах ділової та/або наукової комунікації (конференції, круглі столи, дискусії, наукові публікації) в галузі гуманітарних наук.
- ФК 22. Продуктивно працювати самотійно або у команді, розуміти і поважати різновид та мультикультурність, забезпечуючи, таким чином, соціальну взаємодію та залучення до здорового способу життя.

Чому можна навчитися (результати навчання з дисципліни)

Знати основні поняття та ідеї представників сучасного дискурсу про глобалізацію.
 Знати ймовірні шляхи подолання соціальних проблем, що виникають в процесі розвитку глобалізації.
 Вміти пояснювати специфіку сучасного етапу розвитку глобалізації.
 Вміти критично осмислювати особливості комунікативних процесів, що відбуваються в сучасному суспільстві.
 Вміти здійснювати критичну рефлексію над власним життєвим досвідом, професійним та гуманітарним знанням, феноменами духовного життя суспільства.
 Набути навичок діалогічності, комунікативної культури, що забезпечить майбутньому фахівцеві можливість долучатись до професійних полілогів та дискусій.
 Самостійно сформулювати критичне мислення, спрямоване на вміння неупереджено сприймати сучасний глобальний світ.
 Здатність аналізувати актуальні проблеми, що виникають в глоболокальному соціумі.
 Здатність толерантного ставлення до альтернативних світоглядних позицій, притаманним глобалізованому соціуму, враховуючи як універсалізм, так тренди етнонаціональних локальних факторів сьогодення.
 Самостійне застосування теоретичного матеріалу до розв'язання широкого спектру проблем, пов'язаних зі специфікою майбутньої професійної діяльності, зокрема, критичної експертизи конкретних науково-теоретичних та методичних джерел, реферативних оглядів, наукових рецензій тощо.

Навчальна логістика (тематичний план)

Змістовий модуль. Глобалізація, її природа і сучасні тенденції.
 Тема 1. Поняття глобалізації та її основні проблеми.
 Тема 2. Суперечливість процесу глобалізації.
 Тема 3. Соціологічні підходи до глобалізації
 Тема 4. Динаміка глобалізації.
 Тема 5. Локальний та глобальний простір: проблеми взаємодії.
 Тема 6. Глобалізація і космополітизм.
 Тема 7. Міжкультурна критика та міжкультурний діалог.
 Тема 8. Проблема становлення глобального громадянського суспільства.
 Тема 9. Світове суспільство ризику (У. Бек).
 Тема 10. Світова політика та світова економіка в умовах глобалізації.

Система оцінювання результатів навчання

Контроль результатів навчання студента здійснюється у формі *вхідного поточного, рубіжного, модульного та підсумкового семестрового контролю* (заліку).

Вхідний контроль застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань здобувачів вищої освіти і слугує орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм організації освітнього процесу і методів навчання.

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру. Під час опанування навчальним матеріалом модуля з кожної дисципліни оцінюється аудиторна, самостійна робота та інші види навчальної діяльності студента.

Поточний контроль проводиться на кожному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях і набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Бали, отримані здобувачами вищої освіти за результатами контролю з дисципліни, викладач занотовує в Журнал обліку роботи викладача і оголошує на кожному занятті.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання.

Дисципліна за вільним вибором студента циклу українознавчого спрямування у контексті світової культури «Глобалізація і культура», з якої передбачено лише лекційні заняття та підсумковий контроль у формі заліку, оцінюється на основі МКР. МКР з означеної дисципліни, з яких передбачено лише лекційні заняття, складається з 2-х частин: творчого завдання (за тематикою та формами, що визначаються програмою навчальної дисципліни) та 4-х рівневих питань.

Творче завдання (самостійна робота) виконується студентом протягом семестру і оцінка за нього входить в оцінку за МКР. Форми самостійної роботи визначаються робочими програмами з дисциплін.

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою згідно з наступною схемою:

Рівень А (2 питання)	Ваговий бал - 30 балів	Репродуктивне відтворення навчального матеріалу
Рівень В (2 питання)	Ваговий бал - 15 бали	Повна ґрунтовна відповідь на питання, здатність аналізувати, порівнювати, робити аргументовані висновки
Рівень С	Ваговий бал - 10 балів	Творче завдання, яке виконується протягом семестру

Приклад розрахунку: $R=60+30+10=100$ балів.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульні контрольні роботи з усіх дисциплін. Модульні контрольні роботи оцінюються в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в **рейтинговий бал за МКР** у такий спосіб:

Підсумковий рейтинговий бал (кількість балів за 100-бальною шкалою)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за залік
90 – 100	A	зараховано
82 – 89	B	
75 – 81	C	
66 – 74	D	
60 – 65	E	
0 – 59	FX	не зараховано

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР.

Якщо навчальним планом передбачено виконання студентами контрольної роботи з навчальної дисципліни, то ця контрольна робота є складником заліку / диференційованого заліку / іспиту і оцінюється як окреме питання заліку / диференційованого заліку / іспиту.

У залікову книжку студента викладач записує точну назву дисципліни (аббревіатури не допускаються), кількість годин і кредитів, підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою, кількість балів за 100-бальною шкалою і оцінку за шкалою ЄКТС, дату складання іспиту чи заліку. Кількість годин і кредитів, які відводяться на вивчення навчальної дисципліни, що виноситься на семестровий контроль (залік / диференційований залік / іспит), зазначається працівником деканату у відомості обліку успішності. Саме ці цифри викладач вносить у відповідну графу залікової книжки.

Якщо студент не з'явився на іспит / диференційований залік або залік, у відомості обліку успішності виставляється відмітка “не з'явився”, й екзаменатор засвідчує це своїм підписом. Студент, який не з'явився на іспит / диференційований залік чи залік без поважних причин, вважається таким, що отримав незадовільну екзаменаційну та підсумкову оцінку з навчальної дисципліни.

Студенти, які під час заліково-екзаменаційної сесії (на іспитах / диференційованих заліках / заліках) отримали більше двох підсумкових незадовільних оцінок з дисциплін за національною шкалою, підлягають відрахуванню з Університету.

Студентам, які отримали під час заліково-екзаменаційної сесії (на іспитах / диференційованих заліках / заліках) не більше двох підсумкових незадовільних оцінок, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру. У цьому випадку на факультеті складається графік ліквідації студентами академічної заборгованості із зазначенням дати, часу перескладання, номера аудиторії та прізвища екзаменаторів. Графік затверджується деканом факультету і своєчасно доводиться до відома студентів і науково-педагогічних працівників факультету. Дотримання цього графіка є обов'язковим для екзаменаторів і студентів.

Студенти, які не склали іспит / диференційований залік або залік, повинні звернутися до деканату за дозволом на перескладання. Дозвіл на перескладання дає лише декан факультету. Аркуші успішності студента (як і відомості обліку успішності) реєструються в деканаті факультету і видаються під підпис лише екзаменаторам. Аркуш успішності студента без підпису декана факультету недійсний. Викладач особисто повертає аркуш успішності до деканату відразу ж після закінчення іспиту, диференційованого заліку або заліку, що відображається в письмовому вигляді у відповідному журналі.

Перескладання іспиту / диференційованого заліку або заліку дозволяється не більше двох разів із кожної дисципліни: один раз викладачеві, другий раз – комісії, яка створюється деканом факультету за поданням завідувача відповідної кафедри.

При позитивному результаті повторного складання іспиту / заліку / диференційованого заліку такому студенту виставляється підсумкова оцінка з дисципліни за національною шкалою лише “задовільно”, за шкалою ЄКТС – *E*, а у відомості обліку успішності в графі “Кількість балів за 100-бальною шкалою” виставляється *60 балів*.

Якщо студент під час першого перескладання отримав оцінку “незадовільно” (іспит) чи оцінку “не зараховано” (залік), то в аркуші успішності, крім цієї оцінки, йому виставляється оцінка *FX* за шкалою ЄКТС. У випадку отримання студентом під час другого перескладання оцінки “незадовільно” (іспит) чи оцінки “не зараховано” (залік), в аркуші успішності студентів, крім зазначеної оцінки (відмітки), виставляється оцінка *FX* за шкалою ЄКТС.

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття, виконувати завдання з самостійної роботи і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми, терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни узгоджує з викладачем.

Під час роботи над усними/письмовими завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема: ● використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень; ● використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів; ● видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту; ● несамоїйне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми); ● фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи; ● посилання на джерела, які не використовувалися у роботі, ● залучення підставних осіб до списку авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Рекомендована література

Основна:

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини та суспільства / пер. с англ. І. Андрущенко. К.: Києво-Могилянська академія, 2008. 112 с.
2. Самоідентифікація особистості: філософський аналіз. // Хоружий, Г.Ф., Боровська, Л.О., Кулагін, Ю.І., Ліпін, М.В. Київ: Київ. нац. торг.-

екон. ун-т, 2018. 192с.

3. Бордіяр Ж. Симулякри і симуляція/ пер.з фр. Ховтун В., Київ: Основи, 2004. 230 с.
4. Гелд Д. Глобалізація – антиглобалізація / Д. Гелд, Е. Мак-Грю / Пер. з англ. І. Андрущенко. К.: К. І. С., 2004. 189 с.
5. Бойко О. П. Глобалістика : навч. посіб. / О. П. Бойко. Суми: СумДУ, 2018. 79 с.
6. Внучко С. М. Політична глобалістика : навч. посіб. / С. М. Внучко. К.: ВПЦ "Київський університет", 2017. 383 с
7. Гарсія Канкліні Н. Уявлена глобалізація / пер. з ісп. Львів: Видавництво Анетти Антоненко. Київ: Ніка-Центр, 2016. 256 с.
8. Гидденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя. К: Альтерпрес, 2004. 104 с.
9. Людина і культура в умовах глобалізації // Збірник наукових статей. Київ : Видавець ПАРАПАН, 2003. 400 с.
10. Саїд Е. Культура й імперіалізм / пер. з англ. К. Ботанової, Т. Цимбала, Н. Гзахалі, Т. Марценюк. Київ: Критика, 2007. 608 с.
11. Співак В.М. Політико-правовий то соціокультурний вимір глобалізації.// дисертація доктора політичних наук за спеціальністю 23.00.02 – політичні інститути та процеси. Інститут держави и права им. В. М. Корецького НАН України. Киев, 2011.
12. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреби в гідності і політика скривдженості/ пер. з англ. Т. Сахно. Київ: Наш Формат, 2020, 192с.
13. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації/ пер. з англ. Р. Корнута, Т. Цимбал. Київ: Наш Формат, 2019, 608с.

Додаткова:

1. Афонін Е., Мартинов А. Українське диво: від депресії до соціального оптимізму. К.: Києво-Могилянська академія, 2019. 296 с.
2. Брич В.Я., Охота В.І. Міжнародна конкурентоспроможність країн в умовах глобалізації: Монографія. Тернопіль: Тернопільський національний економічний університет, 2019. 211 с.
3. Вальденфельс Б. Топографія Чужого: студії до феноменології Чужого / пер. з нім. В. Кебуладзе. Київ: ППС. 2002, 2004. 206 с.
4. Глобалізація та політика національної безпеки/за ред. П. Юхименко. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 408с.
5. Голслах Й. Сила раю. Як Європа може бути попереду в азійському сторіччі / пер. з англ. П. Таращука. Київ: Темпора, 2016. 354 с.
6. Гродська Е. Б. Глобалізація і культурна ідентичність: два вектори глобалізаційних процесів / Е. Б. Гродська // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука" . 2017. № 3(1). С. 40–43.
7. Дзьобань О.П. Сучасний віртуальний простір: конгеніальність віртуальності й міфу. Стратег. пріоритети. Серія «Філософія». 2017. №3. С. 163–170.
8. Європейська інтеграція в контексті світових глобалізаційних процесів: матеріали наук.-практ. конф., 15 груд. 2016 р. ; за заг. ред. М. М. Іжі, В. М. Кривцової. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2017. 316 с.
9. Жупанський О. Влада: вчора, сьогодні – навічно // Орвелл Дж. 1984: роман. Київ : Вид-во Жупанського, 2015. С. 294-311.
10. Кастельс М. Інтернет галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства / пер. з англ. Ганиша Е. Г., Волкової А. Б. Київ: Ваклер, 2007. 304 с.
11. Кормич Л.І. Світовий політичний процес: глобальний та національний вимір: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл., що навчаються за спец. "Політологія", "Міжнародне право", "Міжнародні відносини", "Соціологія" / Л.І. Кормич, М.А. Польовий; НУ "ОЮА". Одеса:

- Фенікс, 2017. 240 с.
12. Малахов В.А. Етос толерантності на зламі століть // Етос і мораль у сучасному світі : колективна монографія. Київ : Вид. ПАРАПАН, 2004. С. 117-175.
 13. Настояща К. Феномен глобалізації: витоки, вектори, тренди в контексті соціокультурного аналізу // Українознавство, 2020, 3(76). С.168-176.
 14. Лютий Т.В. Постмодерні теорії та ідеологія // НАУКОВІ ЗАПИСКИ НаУКМА. Філософія та релігієзнавство. 2017. Том 192. С. 3-8.
 15. Лях В.В. Глобалізація в контексті постіндустріальної реальності // Людина і культура в умовах глобалізації : зб. наук. статей. Київ: Видавець ПАРАПАН, 2003. С. 63-70с.
 16. Рокоча В.В., Одягайло Б.М., Терехов В.І. Глобалізація та глобальні стратегії українського бізнесу (антикризовий аспект): навчальний посібник. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2017. 352 с. URL: http://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/rokocha_0001.pdf.
 17. Світова гібридна війна: український фронт : монографія / за заг. ред. В. П. Горбуліна. Київ: НІСД, 2017. 496 с. .
 18. Тейлор Ч. Етика автентичності / пер. з англ. А. Васильченка. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, 2002. 128 с.
 19. Тейлор Ч. Секулярна доба. Книга перша / пер. з англ. О. Панича. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2018. 664 с.
 20. Buckley P. The Global Factory: Networked Multinational Enterprises in the Modern Global Economy. Edward Elgar Publishing, 2018. 307 p.
 21. Mazzucato Mariana. The Value of Everything: Making and Taking in the Global Economy. 2nd ed. Penguin, 2019. 318 p.
 22. Presenza A., Sheehan L.R. Geopolitics And Strategic Management In The Global Economy. IGI Global, 2018. 427 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/poryadok-dennij-lyudstva-rozglyadayut-u-stambuli/>
2. <https://thetrueeurope.eu/a-europe-we-can-believe-in/>
3. <http://hdr.undp.org/en/content/globalization-and-developing-world>
4. <http://hdr.undp.org/en/content/globalization-work>
5. http://www.un.org/en/development/desa/policy/cdp/cdp_background_papers/bp2000_1.pdf
6. <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/globalisation/>
7. <http://www.un.org/youthenvoy/globalization-migration/>
8. <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/poryadok-dennij-lyudstva-rozglyadayut-u-stambuli/>
9. <https://thetrueeurope.eu/a-europe-we-can-believe-in/>